2. شک های صحیح

۲. شک های صحیح

مسأله ۳۶۵) اگر در شماره رکعت های نماز چهار رکعتی شک کند و پس از فکر کردن یقین یا گمان به یک طرف پیدا کند، باید مطابق همان، نماز را ادامه دهد و نماز صحیح است و در صورتی که گمان به یک طرف پیدا نکند، طبق احکامی که بیان می شود عمل کند:
۱. اگر بعد از سر برداشتن از سجده دوم شک کند دو رکعت خوانده یا سه رکعت، باید بنا بگذارد که سه رکعت خوانده و یک رکعت دیگر نیز بخواند و نماز را تمام کند و بعد از نماز، یک رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته (به دستوری که بعداً بیان می شود) به جا آورد.
۲. اگر بعد از سر برداشتن از سجده دوم، شک کند دو رکعت خوانده یا چهار رکعت، باید بنا بگذارد که چهار رکعت خوانده و نماز را تمام کند و بعد از نماز دو رکعت نماز احتیاط ایستاده بخواند.
۳. اگر بعد از سجده دوم شک کند دو رکعت خوانده یا سه رکعت یا چهار رکعت، باید بنا بگذارد که چهار رکعت خوانده و بعد از نماز دو رکعت نماز احتیاط ایستاده و دو رکعت نشسته به جا آورد.۱
۴. اگر هر جای نماز، شک کند سه رکعت خوانده یا چهار رکعت، باید بنا بر چهار بگذارد و نماز را تمام کند و پس از نماز، یک رکعت نماز احتیاط ایستاده، یا دو رکعت نشسته به جا آورد.
۵. اگر پس از سجده دوم، شک کند چهار رکعت خوانده یا پنج رکعت، باید بنا بر چهار رکعت بگذارد و نماز را تمام کند و بعد از نماز دو سجده سهو (که دستور آن خواهد آمد) به جا آورد.
۶. اگر در حال قیام، شک کند چهار رکعت خوانده یا پنج رکعت، باید (بدون انجام دادن رکوع) بنشیند و تشهد بخواند و سلام دهد و یک رکعت نماز احتیاط ایستاده یا دو رکعت نشسته به جا آورد.۲

مسأله ۳۶۶) هنگامی که یکی از شک های صحیح برای نمازگزار پیش آید، چنانچه گفته شد، ابتدا باید کمی فکر کند و آنگاه اگر شکش باقی ماند، باید به وظیفه ای که گفته شد، عمل کند.

مسأله ۳۶۷) اگر یکی از شک های صحیح برای نمازگزار پیش آید، نباید نماز را رها کند. اگر چنین کند، گناه کرده است و اگر پیش از انجام کاری که نماز را باطل می کند ؛ مانند رو گرداندن از قبله، نماز را از سر گیرد، نماز دومش هم باطل است ولی اگر نماز دوم بعد از انجام یکی از مبطلات نماز باشد، نماز دوم صحیح است.

مسأله ۳۶۸) اگر یکی از شک هایی که نماز احتیاط برای آنها واجب است پیش آید، چنانچه پس از نماز بدون خواندن نماز احتیاط، نماز را از سر بگیرد، معصیت کرده است و اگر پیش از انجام کاری که نماز را باطل می کند، نماز را از سر بگیرد، نماز دوم هم باطل است و اگر بعد از انجام یکی از مبطلات نماز، مشغول نماز شود، نماز دوم صحیح است.

مسأله ۳۶۹) حکم «گمان» در رکعت های نماز، مانند یقین است. یعنی هنگامی که مردّد می شود که مثلاً سه رکعت خوانده یا چهار رکعت، اگر گمانش به یک طرف بیشتر است باید مطابق آن عمل کند و نمازش صحیح است.

مسأله ۳۷۰) اگر در ابتدا گمانش به یک طرف شک بیشتر باشد، سپس هر دو طرف در نظر او مساوی شود، باید به دستور شک عمل کند و در صورتی که ابتدا دو طرف در نظر او مساوی باشد و بنا بگذارد که طبق وظیفه اش عمل کند، سپس گمانش به طرف دیگر برود، باید طبق گمانش عمل کرده و نماز را تمام کند.

۱. قبلاً بیان شدکه اگر یکی از این سه شک پیش از تمام شدن سجده دوّم پیش آید، نماز باطل است.
۲. موارد دیگری از شک های صحیح نیز وجود دارد که در کتاب های مفصل فقهی آمده و کمتر مورد ابتلا است.